

Boendemiljö och social hållbarhet

Senast uppdaterad: 2022-09-13

Boendemiljö och social hållbarhet i Sundsvall

Boendemiljö och social hållbarhet är viktigt i fysisk planering. I översiktsplanen består det av flera delar. Dels hur den fysiska miljön ser ut både för bostäder, arbetsplatser, fritidssysselsättning, kultur, service, handel mm. Men också hur den fysiska miljön behöver utvecklas i befintliga stadsdelar och hur den ska utformas i nya delar av staden. En annan aspekt är de kvalitetskriterier som följer med den byggda strukturen och hur platser upplevs. Är de säkra, trygga och till för alla? I själva processen med att ta fram en översiktsplan kommer andra dimensioner av social hållbarhet in som tex inkludering, möjligheten att få ta del av och påverka planförslaget.

I ett socialt hållbart samhälle ges alla lika möjligheter till en god livsmiljö oavsett vem du är. I ett jämställt och jämlikt samhälle känner sig människor trygga och är delaktiga i utvecklingen av samhället, och kan en leva ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. För att nå dit behövs en väl planerad fysisk miljö där hänsyn tas till alla människors olika behov. Det berör faktorer som tillgänglighet, trygghet, hälsa, delaktighet och jämställdhet m.fl. Dessa faktorer beskrivs i texten nedan.

Fysisk tillgänglighet

Tillgänglighet är ett mått på hur lätt eller svårt det är att nå en önskad verksamhet eller målpunkt. Tillgänglighet innebär att man oavsett ålder, kön, fysisk- eller psykisk funktionsnedsättning ska kunna fungera och ta del av samhället. Tillgänglighet rör bland annat framkomligheten, speciellt för människor med begränsad rörlighet. Det handlar t.ex. om att bostäder, butiker och service kan nås utan trappor eller att lutningar är tillräckligt flacka för framkomlighet med rullstol. En miljö som är anpassad för rullator och rullstol fungerar bättre för de flesta. Att anpassa miljön till människor med nedsatta funktioner ställer höga krav på utformningen. Detta ska vara en förutsättning vid all planering.

I Sundsvall finns ett kommunalt funktionshinderråd där frågor gällande tillgängligheten i den offentliga miljön lyfts fram. Rådet engageras även vid större projekt som har stor påverkan på den offentliga miljön.

Tillgänglighet till service

Tillgängligheten kan också syfta till den service och de funktioner människor behöver i vardagen, så kallad samhällsservice.

Läs mer i avsnitten under fliken Samhällsservice, bland annat om ”Varuförsörjning”.

Alla måste få plats

Det är viktigt att göra det möjligt för människor att bo kvar i sitt närområde i livets olika skeden. Det handlar om att kunna flytta mellan lägenhet, radhus eller villa i närområdet utan att behöva byta stadsdel. Viktiga flyttkedjor kan då också uppstå. Det är viktigt att vi planerar för ett samhälle där alla människor känner sig välkomna. Olika grupper har olika behov och önskemål om typ av bostad, storlek, läge, prisklass o.s.v. Vi bör planera för mångfald och integration genom ett blandat bostadsbestånd i stadsdelarna.

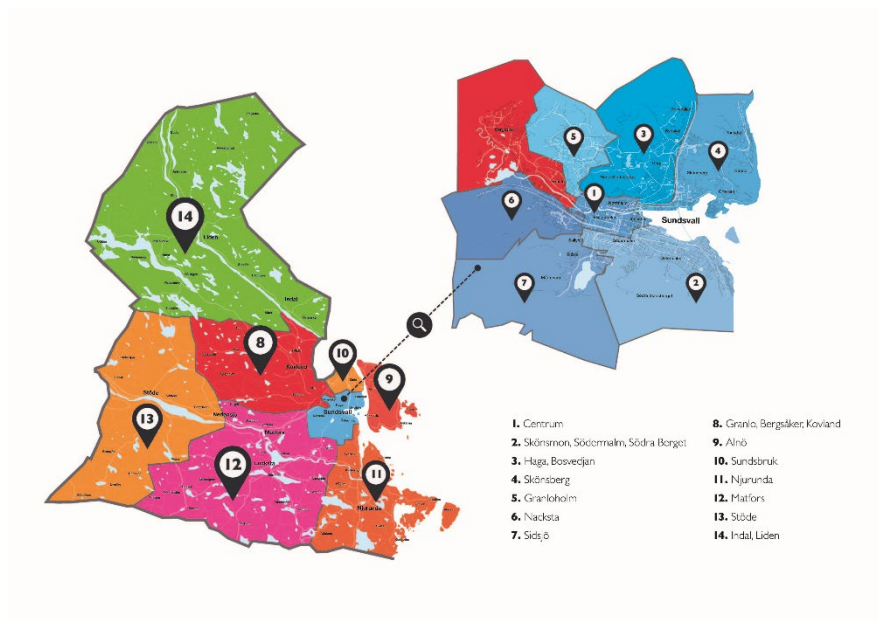
Läs mer i avsnitten om ”Bostadsförsörjning” och ”Vård och omsorg”.

Trygghet

Trygghet innebär en upplevelse av kontroll över sin situation och att man känner förtroende för sin omgivning. Beroende på ålder, kön, social och kulturell bakgrund kan trygghet ha olika innebörd. Att planera för ett tryggt samhälle betyder att man ser till de olika gruppernas upplevelser, erfarenheter och behov. Samhället måste planeras för att bidra till känslan av trygghet. Boendemiljöer som blandas med arbetsplatser, service och fritidsaktiviteter som är befolkade under stora delar av dygnet bidrar till detta. Platser som upplevs som trygga på dagtid kan ge motsatt känsla när det skymmer och är mörkt. Genom rätt typ av belysning och placering av funktioner som till exempel hållplatser för kollektivtrafik eller gång och cykelvägar kan tryggare miljöer skapas. Att förtäta på de platser och stråk där det redan idag finns naturliga mötesplatser som till exempel fotbollsplaner, bibliotek eller fritidsgårdar kan också bidra till en tryggare miljö.

Det är en mänsklig rättighet att känna sig trygg oavsett vem man är och var man är. I Sundsvall gör vi en rad olika saker för att öka tryggheten i vår kommun. Vi har delat in kommunen i 14 områden där varje område har sin egen trygghetsgrupp. Med i grupperna är bland annat poliser, anställda på fritidsgårdar, rektorer, fastighetsägare, företagare och föreningar. Trygghetsgruppernas arbete handlar om allt från att konkret komma med förslag på förändringar i miljön, till att vara på plats i olika delar av kommunen och möta och diskutera med människor. Grannsamverkan, levande mötesplatser och bygga nätverk är självklara inslag. Trygghetsgrupperna bjuder också in till trygghetsvandringar för att kartlägga tryggheten i sina områden. I samverkan med polisen genomförs också medborgardialoger på olika platser i kommunen. Idén med Trygga Sundsvall är att samverka och med engagemang få fler att känna sig delaktiga. I grunden handlar det om att involvera människor i deras vardag. Bara att lära känna och förstå varandra lite bättre gör stor skillnad. Läs mer om Trygga Sundsvall här:

<https://sundsvall.se/bygga-bo-och-miljo/bostader-bostadsomraden-mark-och-offentliga-lokaler/trygga-sundsvall>

Karta över områden för Sundsvalls trygghetsgrupper.

Hälsa

Människors vardagsmiljöer har stor betydelse för hälsan. Det innebär att samhällsplanering och fysisk planering blir ett viktigt inslag i kommunens folkhälsoarbete. Strukturella insatser såsom att förbättra den byggda miljön har bättre förutsättningar att göra skillnad för ökad fysisk aktivitet jämfört med informations- och faktaspridning.

En ökad fysisk aktivitet är en av de faktorer som skulle ha störst positiv effekt på kommunbefolkningens hälsa. Hälsoeffekterna av fysisk aktivitet handlar om de generellt hälsofrämjande effekterna på organismen som kondition, muskelstyrka, immunförsvar, hjärt-kärlhälsa och mentalt välbefinnande. Fysisk aktivitet har också stor påverkan på inlärning och beslutsfattning. Här är samhällsplaneringen ett viktigt verktyg.

Att främja fysisk aktivitet är inte enbart en insats för att främja folkhälsa och minska skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. Det gynnar även andra viktiga kommunala mål som hållbara transporter (genom att fler går, cyklar eller åker kollektivt), tillgänglighet, hållbar utveckling, integration och god bebyggd miljö. Att förbättra de vardagliga förutsättningarna för ett aktivt liv är således en viktig samhällsåtgärd för att främja en hållbar utveckling – ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

Närhet till platser för fysisk aktivitet, motion och rekreation är mycket viktigt för att skapa förutsättningar för en fysiskt aktiv livsstil. Personer som bor i ”promenadvänliga” områden är mer aktiva än andra. Forskning visar att felaktig utformning av vår byggda miljö i många fall motverkar fysisk aktivitet och bidrar till stillasittande.

Utomhusaktivitetens hälsofrämjande effekter för barn är en följd av hur de kombinerar lekfull rörelse med naturkontakt och genererar en aktivitet och ett socialt samspel som också påverkar barnets mentala färdigheter. Det finns samband mellan kvaliteten på en bostadsgård och utevistelse. Ju högre kvalitet en gård har, i form av grönska och väl planerade lektyor, desto mer tid spenderar barn utomhus.

Skolgårdar och skolvägar

Upprustning och förnyelse av lekplatser, förskole- och skolgårdar är viktiga insatser för barnens rörelse och förutsättningar för utomhuspedagogik. Läs mer i avsnittet om ”Skola”.

Såväl studier från 1970-talet (Björn 1977) och senare studier (Jansson 2010) har visat hur det är i samspelet mellan olika lektyor och omgivande grönska som leken bäst växer fram och att naturmarken i anslutning till lekplatsen är högt värderad. Inslagen av natur spelar generellt sett en viktig roll i den urbana miljön, om denna ska vara tillgänglig och användbar för barn. I det pågående arbetet med kommunens Grönnytestrategi kommer ett arbete kring skolskogar att göras.

Skolbarn som går eller cyklar till och från skolan vet vi är piggare och har lättare att ta in ny kunskap, de får samtidigt en bättre kännedom om sin närmiljö. Läs mer i avsnittet om ”Hållbara transporter”.

Barns möjligheter till nära aktiviteter

Barn rör sig mer när de är utomhus, jämfört med inomhus, men barn tillbringar mindre och mindre tid utomhus. Jämfört med vuxna har barn generellt sämre förutsättningar att på egen hand ta sig till olika platser för lek och rekreation bland annat på grund av trafik och höga hastigheter på motorfordon. Då blir närhet till lekplatser, parker och grönområden viktiga förutsättningar för att på egen hand kunna upptäcka och utforska sitt kvarter eller bostadsområde. Barns lokalgata är ofta en viktig och nära plats för lek och rörelse förutsatt att den är trygg och säker. Enligt barnkonventionen ska barn ha rätt att på ett säkert och tryggt sätt kunna utforska sin närmiljö!

Barnkonventionens artikel 31 handlar om barns rätt till lek, vila och fritid. Lek är barns och ungas naturliga sätt att förhålla sig till omvärlden. Oavsett hur man väljer att definiera lek bidrar lek till barnets fysiska och psykiska utveckling, till hälsa och välbefinnande.

Barnkonsekvensanalys är ett användbart verktyg för att omsätta Barnkonventionen i handling och synliggöra barnets bästa. Barnkonsekvensanalyser resulterar i underlag för att arbeta systematiskt och för att försäkra beslutsfattare om att ett barnperspektiv finns med i besluten. Syftet är att både på kort och lång sikt förbättra barns och ungas levnadsvillkor.

Karta över lekplatser samt platser för spontanidrott.

<https://internkarta.sundsvall.se/openemap/index-with-config.html?configid=99>

Det finns ungefär 80 lekplatser i Sundsvall. Lekplatserna kontrolleras en gång i månaden under säsongen och besiktigas en gång om året. Kommunen arbetar med att se över kommunens lekplatser så att de är tillgängliga även för barn och vuxna med funktionshinder. I samband med att nya lekplatser anläggs strävar vi efter att de ska ha så god tillgänglighet som möjligt.

Grönområden och parker

Forskning visar att närhet till naturupplevelser och grönområden har potential att kunna utjämna hälsoskillnader mellan olika samhällsgrupper. En aktiv samhällsplanering gynnar alla grupper men på lång sikt framförallt de inaktivas hälsa. Att bevara och utveckla parker, grönområden och annan bostadsnära natur är mycket viktigt. Parkernas funktion som mötesplats är en viktig social faktor i samhällsplaneringen.

Vid förtätning är det därför viktigt att planera för och utveckla park- och naturområden med höga sociala och ekologiska värden. Gröna korridorer och stråk är viktiga för att lätt komma ut i naturen för att koppla av, motionera, leka och uppleva naturen under alla årstider. Det finns gott om vetenskapligt stöd för att närhet till grönområden är en viktig faktor för en god folkhälsa. Människor med tillgång till grönområden och promenadvänliga områden är betydligt mer fysiskt aktiva och har en bättre mental hälsa än de som lever i områden där den möjligheten saknas eller är dåligt utvecklad.

Sundsvalls kommun arbetar för att alla stadsdelar ska ha aktivitetsytor för barn och unga. Den kommande Grönystestrategin kommer ge riktlinjer för hur vi ska jobba för bättre spridning i tätorten och så att även centralorterna får en grönstruktur att bygga vidare på.

Delaktighet

Möten mellan människor är grunden för såväl social samvaro som psykisk och fysisk hälsa. En mötesplats är en plats där man möts, oavsiktligt eller avsiktligt. Att delta i stadens liv gör oss till mer än invånare i en stad. Vi blir medborgare och som deltagare i stadens liv skapar vi attraktiva platser för handel, fritid, turism och lokalt

näringsliv. Fungerande mötesplatser där medborgarens kreativitet och spontanitet stimuleras skapar förutsättningar för sociala sammanhang och levande stadsliv.

Tolerans, delaktighet, ansvarstagande, hälsa och välbefinnande brukar betraktas som effekter av städer med ett aktivt socialt liv. Även kreativitet anses vara beroende av staden som scen för mänskliga möten och upplevelser. Det avgörande för stadens liv är emellertid att det inbjuder till möten mellan människor, oberoende av om det sker i stadens parker, grönområden eller torg.

Här finns en web där kommunen särskilt riktar sig till ungdomar.

<https://www.ungisundsvall.se/>

Jämställdhet

Jämställdhet innebär jämlikhet mellan könen. Jämställdhet definieras som att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden. Jämställdhet är en fråga om mänskliga rättigheter, rättvisa och demokrati, men också en drivkraft för tillväxt, hållbar utveckling och kvalitet i kommunens verksamheter. Det är en fråga som omfattar den politiska rollen, kommunens verksamhet i förhållande till invånare/brukare/kunder, samt den interna organisationen i rollen som arbetsgivare.

Strategin för jämställdhetsintegrering är den huvudsakliga strategi och det arbetssätt som Sundsvalls kommun använder för att nå jämställdhetsmålen. Det innebär att ha med ett jämställdhetsperspektiv i alla led av verksamhetsutvecklingen och i beslutsprocessen - från planering, till genomförandet och i uppföljningen. Strategin beskriver målsättningar, strategier och metoder för jämställdhetsintegreringsarbetet i Sundsvalls kommun.

För översiktsplaneringen innebär det tex att så långt som möjligt redovisa statistik som är uppdelad efter kön, att sedan ta fram ett planförslag där både kvinnor och män får sina behov tillgodosedda och att i samråden se till att nå ut till både män och kvinnor.

Jämlikhet

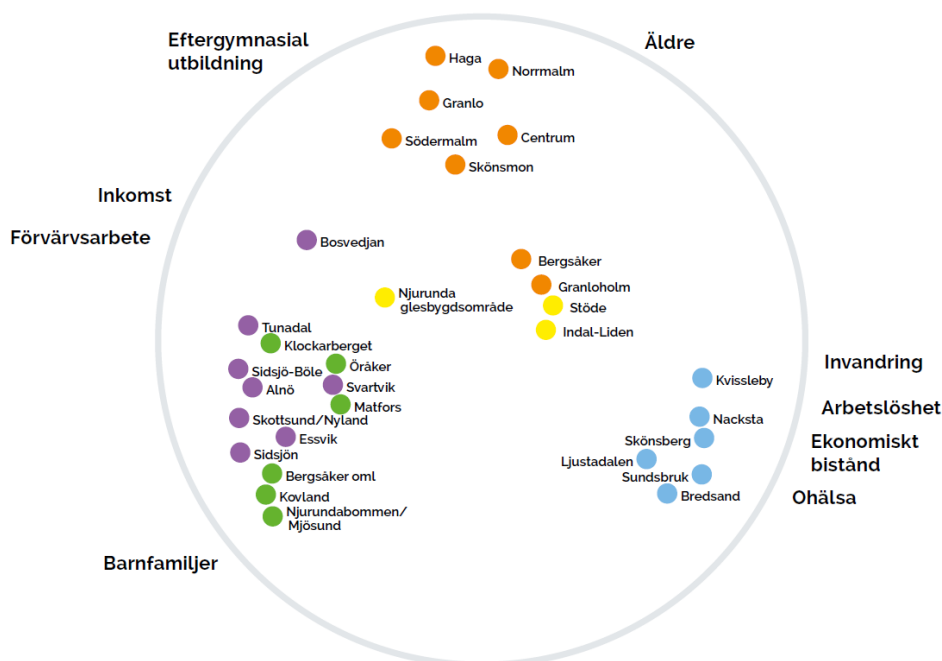
Det är positivt om fler män och kvinnor i alla åldrar och med olika etniska och/eller socioekonomiska bakgrunder kan mötas i anslutning till bostaden och i det offentliga rummet. Genom att planera för en boendemiljö med variation och stadsdelar som innehåller många olika funktioner och mötesplatser skapar vi förutsättningar för detta. Detta gynnar också jämställdheten mellan kvinnor och män.

Sammansättningen av människor i varje stadsdel eller tätort bör motsvara sammansättningen i hela kommunen (socioekonomisk, åldersmässigt och etniskt).

Detta kan åstadkommas på lång sikt genom att man verkar för en blandning av byggnadstyper och upplåtelseformer.

I Sundsvall har en socioekonomisk studie genomförts av Sundsvalls bostadsområden. Sammanställningen belyser de skillnader det finns i hälsa och livsvillkor mellan olika bostadsområden i Sundsvall och berör ämnena arbete, försörjning, skola samt hälsa, levnadsvanor och livsvillkor.

I den sociala kompassen ges en bild över det socioekonomiska landskapet i Sundsvall.

Med utgångspunkt från studien har en handlingsplan tagits fram. I den har olika nämnder och kommunal bolag fått ansvar för var sin stadsdel. Det är i områdena med blå markering som mest insatser ska göras. Här bor cirka 19 800 personer, motsvarande 20 procent av kommunens befolkning. Arbetslöshet, det ekonomiska biståndet och ohälsotalet är högt. Andelen förvärvsarbetande är låg liksom arbetsinkomsten. Andelen födda utanför EU28 är hög. I området som löper i nord-sydlig riktning längs E4:an hittar vi Bredsand, Kvissleby, Sundsbruk, Ljustadalen, Skönsberg och Nacksta. Här återfinns miljonprogrammets bostäder i Sundsvall. Även Indal-Liden ingår i handlingsplanen.

Lagar, regler och normer

Barnkonventionen

<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#short>

Barnkonventionen blir från 1 januari 2020 lag. För översiktsplaneringen innebär det i huvudsak att barns rättigheter ska följas och att i beslut som rör barn ska barnets bästa beaktas. Barn har också rätt att uttrycka sin mening och barn har yttrandefrihet. Barn har också rätt till information.

Plan- och bygglagen (PBL) och plan- och byggförordningen (PBF)

Ett övergripande krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga finns i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, 8 kapitlet, paragraferna 1, 4, 7 och 9, samt i plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, 3 kapitlet, paragraferna 4, 18 och 23.

Utformning av en tillgänglig och användbar miljö för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga, enligt krav i Plan- och bygglagen, skapar förutsättningar för en stadsmiljö som invånarna kan ta del av på lika villkor.

Boverkets byggregler(BBR)

I Boverkets byggregler, BBR, finns tillämpningsföreskrifter till lagen och förordningen. Boverkets byggregler gäller när man bygger nytt eller ändrar en byggnad, inklusive ändrad användning. De flesta reglerna finns i avsnitt 3, men det finns också regler i avsnitt 8.

FN-konventionen

Sverige är juridiskt bundet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. De svenska lagarna bygger på konventionen.

Annat

- Den europeiska deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, CEMR, är ett verktyg för att integrera jämställdhetsperspektivet i politiskt beslutsfattande och praktisk verksamhet. CEMR är en förkortning av Council of European Municipalities and Regions. Avsikten är att se till att diskrimineringslagstiftningen efterlevs och att principer reglerade i internationella avtal omsätts i praktik på lokal och regional nivå.
- De sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering är förbjudet om det beror på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

- Bo Tryggt 2030 är en standard att arbeta med för att genom åtgärder i den fysiska miljön öka tryggheten och minska brottsligheten. <http://botryggt.se/>

Mål – EU, nationella och regionala

FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling

Politiken för gestaltad livsmiljö är nära sammanflätad med FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling och vägen framåt är redan uppskissad. Riksdagens målsättning är att kvalitet och hållbarhet alltid ska gå före kortsiktiga, ekonomiska intressen.

Kunskap om arkitektur, form och design ska spridas genom forskning och utbildning. Vi ska ta vara på de goda livsmiljöer vi redan har och göra dem ännu bättre. Vi ska lyssna på människorna som bor i städerna och samhällena, och låta deras behov och önskemål leda till konkreta projekt som förändrar såväl samhällsstruktur som vardagsliv.

Gestaltade livsmiljöer

I maj 2018 fattades ett unikt beslut i Sveriges riksdag. Som ett av få länder i världen har Sverige antagit en ny, samlad politik för det som kallas gestaltade livsmiljöer. Enkelt kan man säga att det handlar om allting som finns omkring oss: bostadshus, skolor och sjukhus, men också det offentliga rummet med parker, gator och torg. Målet är tydligt: gestaltad livsmiljö – arkitektur, form, design, offentlig konst och kulturarv - ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle där alla ska få möjlighet att påverka vår gemensamma miljö. (Boverket).

Demokrati och mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. Demokratipolitiken omfattar bland annat allmänna val, åtgärder för att stärka och värna individens möjligheter till inflytande samt åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska även genomsyra hela den svenska utrikespolitiken.

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/demokrati-och-manskliga-rattigheter/>

Kommunala beslut

Mål- och resursplan

I kommunens Mål- och resursplan (budget) finns följande skrivning:

”Vårt mål är att alla sundsvallsbor ska ha likvärdiga förutsättningar att leva ett bra liv. Vi vet att skillnader i levnadsvillkor förekommer idag beroende på bland annat om du är man eller kvinna, vilket bostadsområde eller del av kommunen du bor i eller vilken skola du går på. Det kan vi inte acceptera. Därför vill vi att hela kommunorganisationen bidrar aktivt för att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna. För att lyckas med denna kraftsamling ska kommunstyrelsen ta fram konkreta åtgärder där varje nämnd och helägt kommunalt bolag får sitt bidrag preciserat.”

Mål: De sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna ska utjämnas.”

För arbetet med att utjämna sociala skillnader finns en handlingsplan i vilken alla nämnder fått ansvar för olika uppdrag.

Social hållbarhet – trender och jämförelser

Statistik från Kolada och indikatorer för Agenda 2030

Mål 3, hälsa och välbefinnande

Sundsvall är en ganska genomsnittlig svensk kommun när det gäller långtidssjukskrivningar, livslängd och fallskador bland personer över 65 år. I Sundsvall säljs mindre antibiotika än i genomsnittlig svensk kommun.

Mål 5, jämställdhet

Inom jämställdhet är Sundsvall mer jämställt än en genomsnittlig svensk kommun.

Mål 10, minskad ojämlikhet

Även här ligger kommunen kring genomsnittet för en svensk kommun.

Aktuella anspråk och konflikter

Den rådande planeringstrenden är att bygga tätt för att hushålla med mark och för en bättre boendekonomi. Det här leder å andra sidan till att det kan bli svårt att få tillräckligt stora ytor för parker, utevistelse och möjligheter att möta grannar i närheten av sin bostad.

Sundsvall har idag goda möjligheter till friluftsliv. Det gäller att vara rädd om dessa kvaliteter så att de inte byggs bort när staden växer.

Detsamma gäller parker in redan byggda miljöer som kan fylla en viktig funktion för de som redan bor i området. Samtidigt har kommunen ett ansvar för bostadsförsörjningen och behöver planlägga mark för bostäder.

Läs mer

<https://sundsvall.se/download/18.64d91c2217f9be278eb28ec/1647599622000/Strategi-f%C3%B6r-j%C3%A4mst%C3%A4lldhetsintegrering.pdf>

<https://sundsvall.se/download/18.64d91c2217f9be278eb248c/1647599299353/Socioekonomisk-studie-2018.pdf>

Social Checklista för nybyggnad

Övergripande

Genom samverkan kan man i ett tidigt skede komma fram till lämplig lokalisering utifrån behov av skolor, service och kollektiva transporter.

Sker planeringen tillsammans med andra viktiga intressenter för att garantera största möjliga ”samhällsnytta”, t.ex. barn- och utbildningsförvaltning, näringslivsrepresentanter, kollektivtrafik, osv.?

Särskilt prioriterade grupper

Ett samhälle som utgår från prioriterade gruppers behov fungerar för alla och blir mycket mer välkomnande och inkluderande för alla!

Planeras det utifrån barn, äldres och funktionsnedsattas möjligheter och behov?

Delaktighet

Berörs barn, äldre eller funktionsnedsatta av förslaget /den planerade aktiviteten?

Har den berörda/de berörda gruppen/grupperna fått komma till tals?

Jämställdhet

Planeras det utifrån både kvinnor och mäns perspektiv och behov?

Har både kvinnor och män fått komma till tals?

Tillgänglighet

Hur säkerställs tillgänglighet för funktionsnedsatta?

Hur skapas/finns förutsättningar för att undanröja nivåskillnader för att skapa tillgänglighet?

Trygghet

Hur säkerställs barn och ungas trygghet och säkerhet?

Hur skapas trygghet i offentliga rum?

Hur skapas överskådlighet?

Hur skapas en god belysning?

Hur skapas trygghet i samband med planeringen av grönstruktur?

Hur skapas en ren miljö utan nedskräpning och vandalism?

Boende

Hur skapas/finns förutsättningar för att nå grönområden inom 100 meter från bostaden?

Beaktas behovet av blandade upplåtelseformer utifrån olika bostadsområdets tidigare bostadsbestånd?

Beaktas behovet av hyresrätter?

Beaktas att allt fler hushåll består av människor över 75 år?

Bidrar etableringen till förtätning?

Mötesplatser

Hur skapas/finns förutsättningar för mötesplatser?

Hur skapas/finns möjligheter till service (livsmedelsbutik, service, kollektivtrafik)?

Hur skapas/finns ytor och möjligheter till idrott och kultur? Idrottshallar med tider för spontanaktivitet, spontanidrottsplatser, lokala bibliotek, fritidsgårdar/samlingsplatser för boende i området, motionsspår/promenadslingor (se trygghet).

Transporter

Finns förutsättningar för minskat bilberoende?

Finns gång- och cykelvägar i området?

Hur skapas trygghet och säkerhet för barns och ungas färdvägar?

Finns kollektivtrafik i området?